

Lituània: la creu de la 'perestroika'

Per a Alexander J. Sukharev, fiscal de l'URSS, "el dret de la nació a l'autodeterminació ha de ser voluntat d'un poble, no d'un grup".

Un dia abans que el món es mostrés preocupat per la tensa calma que hi ha a Lituània, primera república soviètica que gosa declarar-se independent de l'URSS, Alexander Jacolevitx Sukharev, Fiscal General de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques, ens parlava del dret de la nació a una autodeterminació que havia de "ser voluntat d'un poble, no d'un grup" i assenyalava que "s'han de garantir els drets d'altres ètnies".

Als salons del Palau de Pedralbes, enmig de la recepció que la ciutat de Barcelona oferí als participants al 13 Congrés de l'Associació Internacional de Juristes Demòcrates (AIJD), el cap suprem des de fa dos anys dels 35.000 fiscals de la Unió Soviètica parlava de la *perestroika* en la justícia soviètica, de la qual es declarava partidari "no hipnotitzat".

—*¿Com és que ara la Unió Soviètica qüestiona el dret constitucional de Lituània a ser independent de la Unió?*

—Jo crec que no sóc un representant de la *perestroika* hipnotitzat. Crec en Mikhaïl Gorbaxov, perquè és un dirigent obert, amb principis, conseqüent. La solució al problema dels nacionalistes és una part de la *perestroika*. Per a ser objectius he de dir que Gorbaxov va ser el primer que digué de solucionar el problema que durant dècades es considerà inexistent, d'establir un diàleg sobre una base democràtica, realisme que no es troba ara en les forces que "en fan cas omís" tot cridant proclames i con-

signes independentistes o rupturistes. ¿On és la seva conseqüència? El dret de la nació a l'autodeterminació està inscrit a la Constitució per Lenin i s'ha de materialitzar sense entrar en astúcies, però ha de ser voluntat del poble, no d'un grup, i ha de garantir també que el procés es dugui a terme amb les garanties dels drets d'altres ètnies, realitats que s'han viscut durant quaranta anys a la Federació. Això comporta una quantitat de problemes infinita. Lituània té 3.000 Km2 de territori ara, que no li pertanyien abans de les annexions, amb una població polonesa, russa, jueva i d'altres ètnies que té els seus criteris propis pel que fa a l'autodeterminació. Hi ha moltes persones que no volen separar-se. Això no es pot fer només amb una votació. Si acceptem els processos democràtics, se n'ha de tenir d'ètics. Hi ha compromisos de caràcter defensiu, econòmic, empreses nacionals.

Vostè deu saber que fins i tot casar-se i divorciar-se és difícil. L'amor a primera vista no és tan difícil com el divorci. Aquest procés en particular és complicat. Tenim 50 anys d'integració. Gorbaxov és conseqüent. Vejam, ha dit, el mecanisme de federació. Anem a signar un nou acord i solucionarem el problema. Ens divorciem sense escàndol. Però això no satisfà tot-hom i no és casual. Quan se solucioni el problema, molts es preguntaran: ¿per què vull un altre promès? Lituània és nom de dona.

—*A Espanya s'ha qüestio-*

nat darrerament la independència de la Fiscalia General de l'Estat del poder polític: ¿què passa a l'URSS? ¿Són vostès independents dels seus dirigents polítics?

—Li diré... abans de la *perestroika*, el poder judicial era dependent. Formalment i segons la Constitució era independent. Amb l'arribada de Gorbaxov i el començament del procés de reformes aquesta independència no és només una aspiració, ha de ser una realitat. Però parlant francament li diré que no puc contestar en nom dels gairebé 35.000 fiscals (10.000 d'ells inspectors) que hi ha al país perquè en alguns d'ells els agrada ser dependents. Però saben que si el Fiscal General se n'assabenta, seran destituïts. El nostre sistema és ara molt centralitzat. Tots els fiscals són designats pel Fiscal General i aquest els assigna els recursos.

—*¿Ha destituït, ja, durant els dos anys que fa que està vostè en el seu càrrec, algun fiscal?*

—Sí, aquest any vam haver de destituir-ne tres. El d'Armènia, el de Moldàvia i fa dos mesos el de Lituània.

—*¿Per què?*

—La *perestroika* exigeix sacrificis, però no són artificials. Volem gent nova, fiscals que garanteixin el procés de reformes (*perestroika*).

—*¿Hi ha molts delictes comuns a l'URSS?*

—Sí, com a fiscal crec que sí, però molt menys que als Estats Units i això que darrerament el nombre a la Unió Soviètica ha augmentat.

—*¿Per quina raó?*

—El fet que l'URSS hi hagi menys delictes és també un dels fenòmens del socialisme. Ara estic preocupat perquè amb el procés de la *perestroika* n'hi ha més. Però això ho superarem. Tenim moltes coses que no podem rebutjar. Són coses immanents del sistema que no tenen altres països. El caràcter planificat de la nostra economia també ens ajudarà. Ja tenim estafadors, cosa que només era pròpia del sistema occidental.

—*¿Quants presos polítics tenen vostès a les presons?*

—No n'hi ha cap. No hi ha una sola persona que estigui emprisonada per raons polítiques. Abans esquivàvem aquestes acusacions. Ara no. Tots han estat alliberats. Han quedat poques persones emprisonades en haver comès delictes comuns, assassinats, tràfic de drogues... i després resulta que se'ls acudeix declarar-se dissidents. Ara diuen "mori el comunisme". Abans s'engarjolava la gent per això. Ara es pot dir. Hem anul·lat tots els articles de la Constitució i del Codi Penal que ho prohibien. Fins i tot els hem avançat a vostès. Per reprimir una persona es necessita que aquesta exhorti l'enderrocament violent del poder. Si és sense recurs a les armes, no se la pot processar.

—*Representa vostè al seu país el mateix que el senyor Leopoldo Torres representa a Espanya?*

—Hi ha moltes coses comunes. A l'URSS les competències són un xic més amples. Amb això no vull dir que la

Alexander J. Sukharev.

nostra sigui millor o que la Fiscalia General espanyola tingui menys feina. Voldria remarcar que el sistema de la fiscalia a l'URSS, les seves funcions i el seu destí se'n surten del marge de les competències que s'acostumen a

tenir a Occident.

¿Què ens uneix? Li ho diré, els dos sistemes de fiscalia lluiten contra la delinqüència i el manteniment de l'acusació estatal als tribunals pel que fa als delictes criminals. No conec les funcions de la

fiscalia a Espanya, més aviat em refereixo a certes analogies de les d'Occident. La nostra Fiscalia com a institució fou fundada per Lenin el 1922. Això no vol dir que abans de la Revolució no hi hagués fiscalia. Les seves

funcions principals consisteixen a supervisar el compliment de la llei per part de qualsevol ministre o membre de l'Administració pública.

Núria Cornet